

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXV. (a) Clemens III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

2. (c) *Laicus fuerit.* Qui variè potest, & ita unum post alium, præsentare, ut probavi supra in cap. 5.
- (d) *Ecclesiastica persona.* Quæ variare non potest, & ita prima præsentatio posterior est, ut in dict. cap. 5. probavi.
- 3.

CAPUT XXV.

(a) Clemens III.

NOBIS fuit, &c. Præterea quæsvisti à nobis, si aliquis efficiatur solâ Ecclesiæ constructione patronus, vel si ad electionem Plebani sit cum Clericis admittendus, seu ab ipsa repellendus omnino, tamen de longa consuetudine allegaverit se electioni interesse debere. In hujusmodi siquidem tale damus responsum. Quod si quis Ecclesiam cum assensu (b) diocesani Episcopi construxerit, ex eo (c) Juspatronatus acquirit. Cæterum in conventuali Ecclesia non electioni plebani faciendæ, sed jam factæ honestius patroni postulatur (d) assensus, nisi patronatus aliter de sua jurisdictione obtineat, ut partes suas debeat interponere electioni tractandæ. Secus tamen est in capella, in qua unus Presbyter instituendus à Patrono quandoque eligitur, & pro institutione habenda loci Episcopo (e) præsentatur. Pro fundatione quoque ipsi honor (f) processione fundatori servatur: & si ad inopiam vergit, ab Ecclesia illi modeste (g) succurritur, sicut in sacris Canonibus est constitutum.

NOTÆ.

- (a) *Clemens III.* In secunda collectione, sub hoc tit. cap. 2. ubi reperitur textus hic, legitur *Alex. III.* sed malè; nam prior pars hujus textus, quæ reperitur in cap. nobis fuit, de simonia, tribuitur Cælestino III. & ita dubium tantum est, an Clemens, vel Cælestinus III. sit hujus textus auctor? & credo Clementem III. esse; cui tamen Prælati referribat, non constat: nec audiendus est Joan. Camus in *tabul. Cebet. Thebani*, qui vult textum hunc esse Clementis I. ut jam eum reprehendens notavit Turturetus in *sacell. sac. cap. 1. num. 10.*
- (b) *Diocesani.* Non enim licet Ecclesiam construere sine Episcopi proprii licentia. Concil. Chalcedon. *can. 4.* ubi cavetur, nullam Ecclesiam sine consensu Diocesani construere debere: unde deducta est novella 118. Justiniani, *cap. nemo, de consecr. dist. 1.* ibi: *Nemo Ecclesiam ædificet antequam Episcopus civitatis veniat, & ibidem crucem figat, & atrium designet.* Concil. Wormat. ibi: *Quicumque voluerit in sua proprietate Ecclesiam ædificare, & consensum, & voluntatem Episcopi habuerit, in cuius parochia licitum sit.* Probat Bosquetus ad *Innoc. III. lib. 3. registr. 15. epist. 7.* & infra dicemus in *cap. 1. de consecr. Eccles.* immò & apud Gentiles, si sita ponenda erat in alieno territorio, desiderabatur licentia municipii, seu loci, ubi erigebatur, ut notavit, & duabus veteribus inscriptionibus probavit Ambrosius à Morales in *antiquit. Hisp. fol. 30.* Ut ergo Juspatronatus acquiratur ex constructione Ecclesiæ, necessarius est consensus Episcopi, *cap. pia mentis, cap. considerandum 16. quest. 7.* licet nihil intersit, quod postea superveniat. *Selua de benef. 1. p. quest. 6. Corral, eadem tract. 4. p. cap. ultim. num. 25.* & in dubio præsumi intervenisse, probat Valensis de *beneficiis lib. 4. tit. 4. num. 18.*
- (c) *Patronatus.* Tribus modis Juspatronatus in Ecclesia acquiritur, constructione videlicet, donatione, vel loci concessione, juxta versum illum vulgarem:
Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.
D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

Quibus munificentia modis Juspatronatus acquiritur, & Patronus fit quasi Dominus, vocaturque Dominus in *cap. Abbatem 18. quest. 2. l. 1. C. de Colonis Thracens. lib. 13. l. unic. Cod. ne Colonis inscio Domino, cod. lib.* Et licet non desint, qui docuerunt, ad acquirendum Juspatronatus tria illa copulativè desiderari, scilicet fundi donationem, constructionem, & dotem, ut tenuerunt Rochus à Curte de *Jurepatron. in princip. num. 3.* & verbo *Ecclesia, quest. 2.* Gregorius Lopez in *l. 1. Gloss. 3. tit. 5. part. 1. Moneta de commut. ultimar. volunt. cap. 10. num. 202.* Garcia de *benef. part. 5. cap. 9. num. 44.* tamen contraria sententia verior est, videlicet ex sola constructione, vel donatione, aut soli concessione acquiri Juspatronatus, ut pluribus relatis docent Barbosa *lib. 3. jur. Eccles. cap. 12. num. 61.* Canisius in *cap. 3. hoc titul. Valensis de benef. lib. 1. tit. 4.* Nec contrarium probat Concil. Trident. *sess. 25. de refor. cap. 9.* ubi ajunt PP. Juspatronatus acquiri fundatione, & donatione Ecclesiæ; quia non ideo excludunt Juspatronatus, quod acquiritur ex constructione, sed potius illud comprehendunt sub verbo *Fundatione*, ut probatur ex ipso Concilio, *sess. 14. cap. 12.* Primo ergo modo acquiritur Juspatronatus constructione, si quis Ecclesiam in proprio solo suis sumptibus ædificet, *cap. Abbatem 18. quest. 2.* si in alieno fundo, aut si Ecclesiam penitus dirutam reedificaverit, *cap. pia mentis, cap. filius 16. quest. 7. cap. monasterium 16. quest. 2. cap. 1. hoc titul. in 5. compil. ubi Honorius III. Mariæ Imperatrici Constantin. ita rescribit: [Audito per te, ac alios fide dignos, quod monasterium Pacinacense Græcarum monialium tunc destructum, Domini diocesani accedente consensu, de propriis bonis reedificaveris, & dotaveris, ac moniales eisdem Ecclesiæ Romanæ, cui nullam exhibebant obedientiam, feceris obedire; tuis nos supplicationibus inclinari, auctoritate præsentium mandamus, ut super Jurepatronatus ipsius monasterii nemo te audeat temerè molestare.] Hoc tamen secundo casu, si alius jam erat Patronus, amittit Juspatronatus, quia Ecclesia reedificata nova Ecclesia*

est, nec in ea servatur pristinum jus, argumento legis *qui res. §. arcam. ff. de solut. Barbofa d. cap. 12. num. 31.* Secundò acquiritur juspatronatus, si ad Ecclesie constructionem fundus donetur, cujus plenum dominium in Ecclesiam transferatur, *d. cap. Abbatem, d. cap. piamentis.* Per dotationem tandem acquiritur juspatronatus, si ministris Ecclesie, & ejus luminaribus congrua dos constituitur, *d. cap. filiis:* ex simplici verò donatione, vel legato, nisi fiat pro dote tacite, vel expresse, non acquiritur juspatronatus, quia simpliciter legans, vel donans, potius benefactor, quam dator dicitur: jus autem patronatus non benefactori, sed datori tribuitur *in d. cap. filiis,* ut docent Barbofa *ubi supra, num. 50.* Valensius *dist. 4. num. 18.* qui agit de prescriptione, & privilegio, & quomodo illis acquiratur juspatronatus: & licet aliqui voluerint, fundationis, dotationis, aut constructionis tempore interponi debere cautionem de reservando juspatronatus, ut aliquo ex illis modis acquisitum censeatur, argumento textus *in cap. significavit 41. de testibus,* verius tamen est, ad præsumendam hujusmodi reservationem satis esse, si consensus Episcopi Diocesani probetur, quasi qui eum, antequam ulla expensas faceret, necessarium putavit, eo ipso cogitasse de nomine, & honore patronatus videatur, ut decisum fuisse in sacra Rota refertur *decis. 5. de juspatronatus,* in antiquis.

4. Et rectè ex hac munificentia constructionis, fundationis, sed dotationis Ecclesie in remunerationem juspatronatus conceditur; nam eadem ferè ratione olim obtinuit, ut quicertamina ad civitatis, vel municipii decus, & oblectamentum instituerent, sibi, hæredibusque possent illud jus excipere, ut ludis præessent tanquam agonotheta, cujus rei vestigium extat *in l. annuam, l. liberti 21. §. 3. ff. de annuis legat. in l. Septimia, ff. de pollicit.* Moris etiam fuit, si quis statuam in templo poneret, aut in foro collocaret, opusve publicum faceret, nomen donantis ibi inscribi, *l. Tria 38. §. final. ff. de auro & argent. l. 2. & ult. ff. de operib. publicis, Novell. 67. Justin. Cicero 6. in Verrem. Tacitus lib. 3. annual. Suetonius in Galba, cap. 2. & si privatus in opere publico, quod publicè pecunià factum erat, aliquam de suo addidisset summam, licebat ei titulum nominis, & inscriptionem adjicere, *l. ult. §. 1. ff. de oper. public.* quod demonstrant innumeræ antiquæ inscriptiones apud Brissonium *lib. 8. de form. pag. 728.* Gruterum *fol. 93. & 128.* & qui novam adem, vel restitutam dedicassent, nomina eorum in illius fronte inscribebantur, ut hac immortalis memoriæ gloriâ homines ad templorum dedicationem allicerentur. Testis est Arnobius *lib. 6. advers. Gentes, ibi: Tempora,* inquit, *qua tollis, sunt aureis & sublimibus elata fastigiis, auctororum inscriptionibus comprobantur.* Illustrat Brissonius *lib. 8. de formul. pag. 728.* Inde etiam PP. Ecclesie Hispaniæ, ut fideles ad Ecclesiarum constructionem allicerent, jussit eorum nomina in eminentiori Ecclesie loco figi, & æternæ saluti eorum consulentes, voluerunt, ut si fundatores superstitites essent, eorum nomina ante altare tempore Missæ recitarentur, & pro eis oraretur: quod si jam decessissent, cum nominibus Defunctorum suo ordine recitarentur, *can. 19. Concil. Emerit. ibi: Eorum nomina, à quibus Ecclesie constat esse constructas, vel quid iis Sanctis videntur, aut visi sunt contrulisse, si viventes in corpore sunt, ante altare recitentur tempore Missæ: quod si Defuncti, cum fidelibus recitentur suo ordine.* Rectè ergo Ecclesia juspatrona-*

tus constructoribus, & datoribus concessit, ut hoc præmio fideles invitati Ecclesiarum constructionem, & reedificationem curarent.

(d) *Assensus.* De quo exaudiendi sunt textus *in cap. Abbatem, 4. 18. q. 2. ibi: In monasterio illam volumus ordinari Abbatem, quem sibi de sua congregatione, & monachorum electio, & possessio Dominus poposcerit ordinari. Et cap. decernimus 16. quest. 7. cap. principali, 63. dist. Notari in cap. Massana, cap. sacrosancta, de elect. nisi aliter in ipsa fundatione cautum fuerit, videlicet ut presentatio ad patronum spectet, ut in monasterio Augustodunensi, quo à Brunichilde Regina constructo, jus eligendi Abbatem Regi datum fuit, *cap. hinc est etiam 16. quest. 1. cap. 1. de re judic. in 3. collect. Innocent. III. lib. 1. registr. 13. epist. 21. ibi: Tertia verò pars integra per solviam Ecclesia construetur, quam idem Marchio competenter dotavit, ut in ea duodecim Canonici commode possint cum suo Præposito deservire, qui pro tempore canonicè debeat presentari per eum: ac successores ipsius.* Notarunt Bosquetus *ibi, Altestera de Ducibus, & Comitibus, cap. 9.* Cujus autem licentia tunc delideretur, late exponunt Tamburini, *de jure Abbat. tom. 2. dist. 7. quest. 1. & 2. Barbofa de potest. Episc. p. 1. tit. 1. cap. 3.**

(e) *Presentatur.* Quem juspatronatus effectum exposuit *in cap. 4. hoc tit.*

(f) *Honor processionis.* Consonant textus *in cap. piamentis, ibi: Præter processionis aditum, qui omni Christiano debetur, nihil idem ibi proprii juris habiturus. Et cap. Frigidianus, ibi: Ut nihil fundator ex hac basilica noverit vendicandum, nisi processionis aditum, qui Christianis omnibus in commune debetur; 16. q. 7. D. Gregorius lib. 12. epist. 10. Enunciaturus ex more nihil illic conditori juris alterius jam deberi, nisi processionis gratiam, qua Christianis omnibus in commune debetur.* Quæ verba difficillia valde sunt; nam quid speciale per honorem processionis concedatur PP. Patrono? siquidem a jure expressè, omnibus fidelibus hoc jus patronis commune esse. Glossa *in dist. cap. piamentis, verbo Processionis,* ea verba accipit, & exponit processionis aditum pro jure presentandi presbyteros, quia Patroni habent jus presentandi clericos, ut ab Episcopis instituantur. Sed hæc Glossæ sententia refellitur tum ex supra adductis *in cap. 4. ubi probavit temporibus Gelasio,* illius textus auctoris adhuc patronis factam non fuisse gratiam presentandi presbyteros ad Ecclesias, in quibus juspatronatus habebant: tum quia aditum illum processionis omnibus Christianis esse communem, faretur Pontifex: igitur non de hoc jure speciali patrono competenti loquitur. Quare eâ sententiâ omisâ, aliter verba illa exposuit Franc. Hallier. *de sacris elect. sect. 8. art. 2. §. 1.* supponit enim, processionem sæpius accipi pro prerogativa honoris; quo in sensu Licinius Rufinus *in leg. Imperator. ff. de donat. inter. Imperatorem Antoninum constituisse refert, ut ad processum viri uxori ei donare possit; & Imperatores in l. sacrum. Cod. de Consulibus,* procedendi verbo prerogativam exhibendi spectacula dixerunt; unde dum Gelasius aditum processionis Patrono concedit, exponit Hallerius, id est locum honoratiorem, & sedem in Ecclesia, prerogativamque accedendi ad oblationem in altari faciendam, juxta tradita supra *in cap. 1. de vita & honest. cleric. Unde cavetur lib. 1. Capitul. Caroli, c. 148. Ut Episcopi provideant, quem honorem presbyteri pro Ecclesiis suis Senioribus tribuant. Addit etiam Hallier, forsitan prerogativam illam à Gelasio Patrono concessam in*

eo consistere, ut obviam ei ab omnibus fidelibus cum primū ipse ad aedem sacram accederet, procederetur; quam prerogativam Patronus aliquando vendicasse, constat ex eo, quod Theobaldus Comes Carnotensis ad monasterium S. Petri in Valle proficiens, se (inquit Fulbertus epist. 21.) in monasterium recipi cum processione præmandat. Inde Episcopum multitudine clericorum stipatum ad Ecclesiam procedere dicitur à B. Augustino lib. 22. de civit. Dei. cap. 8. Sidonio lib. 5. epist. 17. Sulp. Severo dialog. 2. cap. 11. notavi in cap. auditis, de prescript. Eandem Hallierii sententiam sequitur Altheira de Ducibus cap. 17. ad medium. Cironius in parat. Adhuc not. aditum processions accipit processu ad supplicationem, seu processione solennem, cui omnes Christiani miscebantur, sed in varios cœtus distributi, ut probatur ex D. Gregorio lib. 11. epist. 2. ubi: *Erat Litania alia Clericorum, alia Monachorum, alia virorum, alia faminarum, alia monialium, alia infantium, & pauperum.* Unde dedit Cironius, quod cum Patroni fundatores Ecclesiarum intendent peculiarem supplicationem, seu Litaniam ab aliis separatam habere, Gelasius eos in Litaniam cæterorum fidelium redegit. Sed neutra ex his expositionibus placet, nam temporibus Gelasii per annos 592. non ita pax Ecclesiæ data erat, ut publicis processibus, & Litiis uti liceret, & semper perobscurum est, quod Gelasius affirmat, Patrono aditum processions concedi aliis fidelibus communem, unde nullum honorabilem gradum, aut honoratorem sedem, vel graviolem locum illi concedit; sed id tantum illi permittit, quod aliis fidelibus communiter conceditur.

7. Quare his sententiis omissis, ut quid in hac perobscura Gelasii epistola sententio, proferam, suppono processione in ea epistola non accipi pro supplicatione; seu Litania, quam vulgò nos dicimus, *Processionem*; sed pro collecta, seu synaxi in ipsa Ecclesia faciendâ; non pro incessu, seu deambulatione extra templum; sed pro accessu ad ipsam Ecclesiam, ut etiam accipitur in Can. 17. Synodi Laodic. ubi: *In processionibus Psalmos non connehere, id est, ex diversis versibus & sensibus libri unum canticum minime conjungere, sed singulorum Psalmorum ordinabiliter fieri lectionem.* Nam ibi processiones non sunt solennes illæ deambulationes, seu lustrationes, quæ modò fiunt festi alicujus gratiâ, sive publicæ necessitatibus causâ, quas vulgò vocat supplicationes, rogationes, processiones; sed conventus, & cœtus populi in Ecclesia, ut ex Græco textu ejusdem Concilii perspicuum est, quod non oportet connehere Psalmos in conventibus. Ubi vides in illa veteri interpretatione Concilii, processiones esse synaxes, id est, cœtus seu conventus: quod etiam ex sequentibus liquet: *Sed ad unumquemq. Psalmum interjecto spatio lectionem fieri.* Nam in ipsa Ecclesia, non verò inter eundem, lectiones fiunt. Quare optimè Theodorus Balsamon totum hunc Canonem explicat de conventu Ecclesiastico, in quo divina officia peraguntur: & ita accipiendus est locus epistolæ 81. S. Leonis Papæ ad Dioscorum Episcopum Alexandrinum: *Propter quod remeanti filio Possidonio Presbytero hanc ad fraternitatem tuam epistolam dedimus perferendam, qui nostris processionibus, atq. ordinationibus frequenter interfuit, & toties ad nos missus, quid in omnibus Apostolica auctoritatis teneremus, agnovit.* In hac enim epistola agitur de Mith. D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

farum celebratione, & Clericorum ordinatione; & verbum *Procedere*, est ad Ecclesiam convenire, juxta antiquam loquendi formam S. Augustini lib. 22. de civit. Dei. c. 8. *Inde ad me curritur, unde sedebam, jam processurus.* Nempe in Ecclesiam. Unde paulò post subjungit; *Procedimus ad populum, plena erat Ecclesia.* Ennodius in vita S. Epiphani. Tincinensis Episcopi: *Procedendum censuit omnibus in quolibet aëris errore maturius; ita ut vigilarum formam lectoribus antecedens ad Ecclesiam praberet Episcopus.* Ubi vides, procedere esse ad Ecclesiam ire. Sanctus Hieronymus epist. 22. c. 1. ad Eustochium: *Rarus sit egressus in publicum, Martyris tibi quærantur in cubiculo tuo: nunquam causa deerit procedendi, si semper, quando necesse est, processura sis.* Redarguit virginem, quòd sapius, quam par esset, ad templa Martyrum se conferret. In ea enim desiderabat rarus excursus; cum procedendi, ad Ecclesiam videlicet, causa deesse non posset, si quando necesse esset, nempe verbi Dei audiendi; aut Eucharistiæ sumendæ gratiâ, id faceret. De quâ processione accipiendus est Tertul. lib. 2. ad uxorem, in illis verbis: *Si procedendum est, nunquam magis familia occupatio obvenit.* Non enim agit ibi de circutionibus illis, quæ vulgò processiones appellantur, quæ sanè tempore Tertulliani nondum erant in usu, cum tunc Christiani in latibulis, & locis occultis facta peragerent; Paganorum metu: quare Tertul. accipiendus est de processu, seu accessu ad Ecclesiam, juxta alium locum ipsius Tertul. de cultu faminarum, in illis verbis: *Vobis autem nulla procedendi causa, non terrena, aut imbecillus aliquis ex fratribus visitatur, aut sacrificiū offertur, aut eis sermo administratur.* Ubi procedere, esse ad Ecclesiam accedere, jam exposuerunt Menardus in not. ad Sacrament. D. Gregorii, fol. 178. Jacob. Ebeillon lib. de processionibus, c. 1. Theophilus rom. 15. in Heteroel. punct. 8. Hallucinantur enim, qui his locis Tertulliani solennes processiones nostratibus confimiles accipiunt, ut Ludovic. à Cerdâ ibi & cap. 9. advers. num. 5.

Deinde sciendum est, olim Constructores Ecclesiarum in propriis prædiis, & possessionibus processione hanc fieri; publicumque conventum, seu fidelium cœtum ambuisse, cap. certum, de consecr. dist. 1. ubi ita D. Gregorius Episcopo Sorano rescribit: *Certum est quidem, & nostris præceptionibus constitutum, ne quis in Ecclesia aut in Oratorio, quod Sedis nostræ non legitur permissione dedicatum, processionem publicam putaret impendi: nec conditores furtivis surreptionibus contra regularum statuta proflirent. Sed quia Megecia spectabilis femina petitorii nobis oblatione suggessit, in possessionibus propriis suorum corpuscula condidisse, frater charissime, humanitatis intuitu, quod priorâ statuta non maculet funeribus, & sepulchris, tantum in comprehensis petitorio locis mysteria noveris pro solennitate præstanda: ut Defunctorum nomine solummodo divina celebrentur officia, publicâ frequentatione, & processione cessante.* Luitprandus in vita ipsius Gelasii, ubi: *Multi Constructores adificabant, & sacris processionibus instituebant.* Et Imperator Justinianus agens de ipsis Patronis in Novell. 123. c. 32. statuit, ne laici faciant publicum processum. His ergo suppositis credo, sensum Gelasii esse, ut Julius, qui in possessione sua Ecclesiam construxerat, & consecrari desiderabat in honorem S. Aviti, post consecrationem ab Episcopo impensam, nihil proprii Juris in ea retineat, seu habeat, ultra aditum processions, qui

omnibus Christianis in commune debetur, id est, quod sicut in aliis Ecclesiis, ubi Missæ publicæ dicebantur, omnibus Christianis patebat aditus processiois, id est, accessus ad synaxin, cœtum, seu conventum; ita & Julio ut Patrono competere aditus processiois, id est accessus, & facultas procedendi ad synaxin, & Missæ sacrificium audiendum in Ecclesia in propria possessione constructa: notavi enim supra in capit. 4. fideles Ecclesias pro solatio proprio, & familiæ suæ, ut ibi à Presbytero Missæ sacrificium celebraretur. In ea ergo Ecclesia ita constructa concedit Gelasius Patrono aditus processiois, id est facultatem accedendi ad eam synaxis causâ, ut in aliis publicis Ecclesiis omnibus Christianis competit, & debetur: non tamen Patronus potest publicum processum in ea facere, *ex dict. capit. certum*; quia illi tantum aditus patet procedendi ad ipsam Ecclesiam, ut aliis fidelibus in publicis Ecclesiis competit.

9. His animadversis pro expositione textuum in d. cap. pia mentis, dict. cap. Frigentius, ut ad verba præsentis textus accedamus, nec in eis disertius expressit Alex. III. honorem processiois Patrono debitum; tantum enim ait, pro fundatione Ecclesiæ Patrono honorem processiois servari; sed non exprimit modum, seu formam ipsius honoris, an videlicet, ut eo accedente ad Ecclesiam, cæteri fideles procedant, ut exponere Hallerius: an verò ut in processiois, seu supplicationibus

publicis locus honoratior illi debeatur; ut omnes repetentes hic, & scribentes de Jure patronatus, congesti à Barbosa in præfenti exponunt. Existimabam ego, Alexandrum III. agnovisse difficultatem veterum Canonum circa hanc processiois prærogativam, & noluisse exprimere id, in quo consisteret aditus processiois; sed tantum honorem processiois Patrono servari debere, juxta veteres Canones statuit. Hodie tamen non est recedendum à communi acceptione horum verborum, & juxta eam interpretationem honoratior locus præstandus est Patrono in processiois, & cæteris actibus in propria Ecclesia, veluti ad thurificationem, pacem dandam, & similia. Illud non omittendum est, quod qui Juspatronatus in aliqua Ecclesia, aut capella acquisivit, non ideo jus sepulture privativè quo ad alios habet, ut docent Barbosa lib. 2. jur. eccl. cap. 10. num. 9. Murga tom. 1. disquisit. tract. 4. disquisit. 11. per tot.

(g) Succurritur. Cap. contra, cum sequent. 16. q. 7. Innocentius III. lib. 3. regestr. 15. egiß. 86. Illustrant ultra congestos in præfenti à Barbosa in collect. & select. Ferro Manrique de præced. q. 34. num. 2. Mazius in patrocin. debit. q. 4. num. 5. Solorzanus de jure Indiarum, tom. 2. lib. 2. cap. 24. num. 105. Coita de remed. subsid. remed. 106. illud. 2. Carleval, de judiciis lib. 1. titul. 3. disp. 20. Olea de cess. jur. tit. 3. q. 8. num. 28. Landmeter, de veter. cleric. & mon. cap. 2. lib. 2. p. 1. Canticus in præfenti.

CAPUT XXVI.

Innocentius III. V. Rothomag. (a) Archiep.

PER nostras postulasti litteras edoceri, utrum clericus aliquis ad vacantem Ecclesiam, in qua jus obtinet patronatus, (b) seipsum, si idoneus est, valeat præsentare. Cùm igitur nullus se ingerere debeat ad ecclesiasticæ Prælationis officium, inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod nullus se possit ad personatum alicujus Ecclesiæ præsentare, quantumcunque idoneus sit, & quibuscunque studii meritis adjuvetur. Datum Romæ, &c. III. Idus Junii, P. N. Anno primo.

NOTÆ.

1. (a) **R**othomagensi. Ita etiam legitur in c. 1. hoc tit. in 3. collect. & in epistolis ipsius Innocentii III. editis à Sireto, fol. 106. De Rothomag. Diœcesi nonnulla adduxi in c. 24. de rescriptis.
2. (b) **Seipsum.** Cap. final. de instit. tum quia tanquam ambitiosus est repellendus, cap. in scripturis 8. q. 1. l. si quomquam, C. de Episc. & Cleric. tum quia inter præsentantem, & præsentatum rea-

lis debet dari distinctio, d. cap. final. de instit. si tamen plures sunt Patroni, potest unus ab alio præsentari, & præsentationi de se factæ consentire. Glossa in cap. consuluit, hoc tit. imò etiam unicus sit, per liberam, & spontaneam institutionem Episcopi ab eo beneficium obtinere, preces emittendo, ut sibi provideat de tali beneficio, ut pluribus relatis docet Barbosa in præfenti, num. 3. Potest etiam Patronus filium proprium præsentare, ut probavi in cap. quia clerici, hoc tit.

CAPUT XXVII.

Idem Conventrensi (a) Episcopo.

CUM propter laicorum discordias non debeat Ecclesiis præjudicium generari, grave ingerimus, & indignum, quod (sicut nostro est Apostolatus referatum) occasione dissensionis, quæ de Jure patronatus vertitur inter eos, Ecclesiæ plus debito remanent Rectoribus viduata, quod in ipsorum grave dispendium noscitur redundare. Verùm quia secundum Apostolum instantia nostra communis est omnium Ecclesiarum sollicitudo continua, volentes his, quæ præmissimus, ex debito Pontificalis officii obviare,